

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite VARELY/2993/2024

Aihe Säskylä, Sun 5 Säskylän aurinkovoimahankeen YVA-ohjelma

Sun 5 Oy suunnittelee teollisen kokoluokan aurinkovoimapuiston rakentamista Säskylän kunnan pohjoisosaan Kankaanpään ja Vuorenmaan kylien sekä Huittisten kaupungin rajan väliselle alueelle. Hankealue on pääosin peltoa, metsää ja entistä turvetuotantoaluetta. Aurinkovoimalan tuotantoalueen kokonaislaajuus on noin 1030 ha ja sen on suunniteltu koostuvan neljästä eri alueesta: läntinen osa-alue A, noin 400 ha, keskiosan alue B, noin 210 ha, itäinen osa-alue C, noin 300 ha ja pohjoinen osa-alue D, noin 120 ha. Hankkeen toteuttaminen vaatii voimajohtolinjan rakentamisen Fingrid Oyj:n sähköasemalle Huittisten Metsämaalle. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeloinnilla.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan tuotantoalueiden osalta neljää eri vaihtoehtoa: VE0, jossa hanketta ei toteuteta, VE1, jossa toteutetaan kaikki osa-alueet (1030 ha), VE2, jossa toteutetaan itäiset osa-alueet B, C ja D (630 ha) tai VE3, jossa toteutetaan eteläiset alueet A, B ja C (910 ha). Sähkönsiirto toteutetaan yhdistämällä eri tuotantoalueet 400 kV ilmajohtolla. Vertailtaviin sähkönsiirron vaihtoehtoihin vaikuttaa toteutettavaksi valittu tuotantoaluevaihtoehto.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että rakennettu kulttuuriympäristö sekä maisema-alueet on huomioitu YVA-ohjelmassa kattavasti. Lähtötietoihin Satakunnan Museo esittää lisättäväksi museon ylläpitämän Y-pakki-sovelluksen (www.y-pakki.fi), josta on katsottavissa sekä Satakunnan rakennusperintö 2005 että 2023 aineisto kuvauksineen sekä hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvat paikallisesti merkittäviksi arvotetut kohteet. Alueella toteutettujen inventointien tiedot ovat uusimmilta osiltaan vuodelta 2000, joten niitä ei voida pitää enää ajantasaisina. Hankkeella ei ole kuitenkaan juurikaan suoria vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön, joten Satakunnan Museo ei näe erillisen rakennusinventoinnin teettämistä tässä

yhteydessä tarpeellisena. Alueella toteutettavan maisemaselvityksen tulee kuitenkin sisältää myös kulttuuriympäristöä käsittelevä osuus. Muun muassa vaikutusalueelle sijoittuvan rakennetun kulttuuriympäristön nykytilaa tulee kuvata selvityksessä valokuvin ja sanallisesti.

Hankeen osa-alueella A sijaitsee Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu maakunnallisesti merkittävä alue *Satakunnan vankilan Köyliön osasto (Köyliön varavankila)*. Alueeseen liittyy Satakunnan vaihemaakuntakaavassa suunnitelmääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisuus siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä. Arvoalue sisältää viljelyalueiden keskellä sijaitsevan lähes kahden kilometrin pituisen koivukujan, joka on yksi Suomen pisimmistä. Satakunnan Museo osallistui huhtikuussa 2024 yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen edustajien kanssa katselmukseen sekä neuvotteluun alueen maanomistajien kanssa koivukujan tilanteesta. Neuvottelussa keskusteltiin kujanteen harventamisesta tarvittavilta osin siten, että alueella voidaan jatkaa tehokkaasti sokerijuurikkaiden viljelyä, mutta koivukujanteen maisemallinen arvo säilyy ennallaan. Satakunnan Museo laati tästä myös erillisen lausunnon. Nyt arvioitavana olevassa hankkeessa nämä viljelyalueet on osoitettu paneelikenttien sijoituspaikaksi.*

Satakunnan uutta maakuntakaavaa varten toteutetussa Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnissa (Niina Uusi-Seppä/Ramboll 2023) Köyliön varavankilan alue koivukujineen todettiin paikallisesti merkittäväksi. Paikallisesti merkittävälle alueelle osoitettiin selvityksen yhteydessä myös uusi aluerajaus. Vaikka arvoluokka muuttui, se ei suinkaan tarkoita, että ympäristön tai puukujanteen arvot olisivat vähäiset. Myös paikallisesti merkittävät kokonaisuudet sekä kohteet tulee lähtökohtaisesti ottaa huomioon esimerkiksi kaavoituksen yhteydessä. Maisemaselvityksessä sekä YVA-menettelyn lähtötiedoissa on hyvä hyödyntää Varavankilantien koivukujasta laadittua maisemahistoriallista selvitystä: *Köyliön varavankilantien koivukujanne ja maisema 1937–2004 Maisemahistoriallinen selvitys koivukujanteen vaiheista suoympäristössä* (Essi Lindberg 2004).

Koska kyseessä on teollisen mittaluokan hanke, tulee vaikutuksia arvioida erityisen huolellisesti kaikkien osa-alueiden osalta astutukseen, rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuihin arvoalueisiin nähden laadukkaita havainnekuvia sekä näkymäalueanalyysiä hyödyntäen. Havainnekuvien kuvauspisteiden valintaan tulee kiinnittää huomiota ja niitä tulee olla riittävästi jokaisesta osa-alueesta. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava myös sähkönsiirto sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-ohjelmassa on esitelty hankealueen ympäristön tunnetut muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset. Varsinaisilta tuotantoalueilta ei muinaisjäännöksiä toistaiseksi tunneta. YVA-menettelyn yhteydessä hankealueella toteutetaan arkeologinen inventointi. Satakunnan Museoon on jo toimitettu syksyllä 2023 tehty selvitys (*Vasko, T. 2023: Säkylän Sun 5 aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi 2023. Ahlman Group Oy.*). Se kuitenkin kattaa ainoastaan osan suunnitelluista tuotantoalueista (A ja C). Satakunnan Museo muistuttaa, että inventoinnin tulee kattaa kaikki arvioitavat tuotantoalueet sekä sähkönsiirtoreitit.

Mahdollisia vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ja niitä ympäröivään maisemaan on YVA-ohjelmassa kuvattu oikeanlaisesti.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä